

ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ

УДК 911. 332.021(477)

Ганна Машіка, Аліна Макалюк
(Ужгород)

СУЧАСНІ ЛОГІСТИЧНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ТУРИСТИЧНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розкрито сучасні погляди на управління туристичною інфраструктурою з врахуванням логістичних підходів на прикладі Закарпатської області. Розглянуто основні принципи і методи до побудови управління туристичною логістикою з врахуванням географічного положення даної області. Проаналізовано сучасний стан туристичної інфраструктури Закарпатської області.

Ключові слова: туристична інфраструктура, логістичний підхід, моделі розвитку, туристичний потенціал.

The article reveals modern views on the management of tourist infrastructure, taking into account logistical approaches on the example of the Transcarpathian region. The basic principles and methods for the construction of tourism logistics management taking into account the geographical location of the region are considered. The current state of the tourist infrastructure of the Transcarpathian region is analyzed.

Key words: tourist infrastructure, logistical approach, development models, tourist potential.

Новітні умови функціонування господарюючих суб'єктів зумовлюють попит на перегляд традиційних концепцій управління. Для забезпечення високих темпів реалізації інноваційної моделі розвитку як економіки, так і окремих галузей потрібно використовувати різноманітні форми та засоби, що забезпечують ефективність реалізації. Для функціонування такої системи слід використовувати прогресивні способи управління. Однією із сучасних організаційних форм інноваційного розвитку підприємств є логістика.

Логістичні підходи до організації ведення бізнесу дають змогу сконцентруватися на пріоритетних видах діяльності, оптимізувати бізнес процеси підприємства, підвищити рівень її керованості, удосконалити організаційну структуру підприємства, позбутися дублювання функцій, знизити витрати та збільшити прибутковість.

В основі логістичного підходу лежить принцип системності, отже це і є відправним пунктом для конкретизації поняття ефективності діяльності. Питаннями вивчення туристичної логістики займалися наступні вчені: В. Г. Банько, А. А. Гвозденко, В. І. Мацола та інші. Вагомий внесок у дослідження логістики туризму зробив І. Г. Смирнов [4, с. 22], віддавши цій темі велику кількість наукових публікацій, він першим розкрив теоретичні основи логістики туризму як складової логістики послуг, проаналізував стан логістики багатьох країн, визначив їхні проблеми та надав рекомендації.

Основна мета логістичного підходу в туризмі є створення ефективного конкурентоспроможного туристичного комплексу, що забезпечує можливості для обслуговування українських та іноземних громадян, а також робить вагомий внесок у розвиток економіки країни.

Тому слід розглянути особливості застосування логістичного підходу в управлінні туристичної інфраструктури, що дозволить підвищити конкурентоспроможність досліджуваного регіону.

Закарпатська область має унікальне геополітичне й географічне положення. Вона різноманітна за своїми ресурсами та за гео економічним положенням у світі. Туризм вважається однією з провідних галузей, яка може показати позитивну динаміку впливу на розвиток регіону в цілому. Протягом останніх років область активно вкладає у розвиток

туристичної інфраструктури, підвищення привабливості регіону, планує промоцію туристичного потенціалу регіону.

Аналізуючи економічний потенціал регіону, необхідно звернути увагу на особливості розвитку інвестиційної діяльності Закарпаття. По-перше, історичний спадок області є надто незалежним від історичного розвитку України в цілому, тому навіть на рівні організації праці, на рівні традицій і менталітету мешканців краю ринкові відносини є зрозумілим поняттям. По-друге, в Україні немає більше регіону, який межує одразу з чотирма країнами ЄС: Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією та двома областями України – Львівською та Івано-Франківською. По-третє, область має значний досвід роботи з іноземними інвесторами. Це багато в чому пояснюється активізацією інвестиційної діяльності після прийняття двох Законів України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності в Закарпатській області» та «Про спеціальну економічну зону «Закарпаття», які поряд з іншими загальнонаціональними законодавчими актами свого часу створили сприятливий клімат для роботи іноземного капіталу в регіоні [3, с. 15].

Варто враховувати, що безпосередньо у сфері туристичної діяльності формується не більше 10% загального доходу, одержуваного від туристичної індустрії. Решта 90% припадають на об'єкти інфраструктури туризму [2, с. 111]. Відтак, об'єкти інфраструктури відіграють значну роль у регіональній економіці туризму. Одним з позитивних чинників розвитку туристичної індустрії Закарпатської області є наявна туристична інфраструктура. Розвиток інфраструктури в Закарпатській області регламентується Регіональною стратегією розвитку Закарпатської області на період до 2020 року. В інфраструктурі туризму Закарпатської області одне з центральних місць займають готелі та аналогічні засоби розміщення. На її території у 2018 році функціонувало 208 таких підприємств, створених юридичними особами та фізичними особами-підприємцями, у тому числі 147 готелів, 44 туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, 12 мотелів, 4 хостели, 1 гуртожиток для приїжджих.

Подальший розвиток готельного господарства досліджуваного регіону неможливий без сучасного обладнання і новітніх технологій. Це стосується перш за все інформаційних технологій, ефективних і надійних систем захисту, які сприяють досягненню високого рівня якості послуг. На сучасному етапі в області недостатньо застосовуються туристичні технології, які в розвинутих країнах набули ознак повсякденної уживаності: електронні інформаційні довідники щодо готелів, транспортних маршрутів і туристичних фірм з переліком і вартістю послуг тощо.

Основою ефективності функціонування туристичних підприємств є ліквідність, платоспроможність, прибутковість, які визначаються цінністю сформованих логістичних ланцюгів та їх впливом на вартість. Зазначені характеристики забезпечуються ефективністю управління фінансовими потоками підприємств сфери туризму, оцінку якої слід проводити за всіма елементами в процесі здійснення фінансового планування і контролю, а також їх організації та мотивації.

Варто відзначити, що наступна модернізація та удосконалення лише закладів розміщення, як сегменту туристичної інфраструктури є недостатнім для розвитку туристичної інфраструктури як системи. Адже, розвиток одних елементів регіональної інфраструктури туризму без пропорційного розвитку інших призводить до дисбалансу в її структурі та неповного задоволення потреб споживачів, знижує ефективність функціонування туристичних підприємств. Процес розвитку інфраструктури ринку туристичних послуг об'єктивно вимагає системного підходу до управління, що викликає необхідність розробки системи стратегічного управління розвитком інфраструктури туризму на основі науково обґрунтованої процедури його передбачення, регулювання, адаптації до динамічно мінливих пріоритетів споживачів туристичних послуг і зовнішніх умов навколишнього середовища.

Отже, поняття логістики у сфері туристичних послуг можна визначити як стратегічне й оперативне управління функціями постачання, збереження і транспортування у туристичних

підприємствах, метою яких є надання клієнтам послуг очікуваної якості, у відповідному часі й місці, за мінімальних витрат реалізації цих функцій. Логістичне управління туристичними послугами полягає у плануванні, виконанні й контролі якості з урахуванням потреб, можливостей і способів їх надання на шляху від виробника до кінцевого споживача. Необхідність переміщення туристів до місць надання їм послуг підкреслює значущість логістики, яка дає змогу краще задовольняти потреби туристів та забезпечує ефективнішу діяльність туристичних підприємств [1, с. 232].

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Кудла Н. Є. Менеджмент туристичного підприємства: підруч. Київ: Знання, 2012. 343 с.
2. Лендел О.Д. Напрямки розвитку інфраструктури ринку туристичних послуг регіону. *Науковий вісник Мукачівського державного університету: Серія: Економіка*. 2018. Вип. 1 (9). С. 110–116.
3. Мітал О. Г. Інвестиційна діяльність регіонів на сучасному етапі розвитку економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2008. № 1. С. 13–17.
4. Смирнов І.Г. Логістика туризму : навч. посіб. Київ: Знання, 2009. 444 с.

УДК 911.338.332.1

Ганна Маши́ка, Олег Огородні́к
(Ужгород)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті з'ясовано особливості туристично-рекреаційного потенціалу Закарпатської області як домінуючої складової його ефективного використання. Здійснено аналіз перспективного розвитку туристично-рекреаційного потенціалу області та запропоновано шляхи його активізації з урахуванням соціально-економічних інтересів населення. Встановлено, що стратегічною метою розвитку туристично-рекреаційного потенціалу в області є створення конкурентоспроможного на внутрішньому та світовому ринках національного туристичного продукту, розширення внутрішнього та збільшення обсягів в'їзного туризму, забезпечення на цій основі комплексного розвитку курортних територій і туристичних центрів

Ключові слова: туристично-рекреаційний потенціал, туристично-рекреаційні ресурси, рекреаційно-туристична індустрія, різновиди туризму.

The article clarifies the features of the tourist and recreational potential of the Transcarpathian region as the dominant component of its effective use. The analysis of perspective development of tourist and recreational potential of area is carried out and the ways of its activation taking into account social and economic interests of the population are offered. It is established that the strategic goal of development of tourist and recreational potential in the region is to create a competitive national tourism product on the domestic and world markets, expand domestic and increase inbound tourism, ensure on this basis the integrated development of resorts and tourist centers

Key words: tourist and recreational potential, tourist and recreational resources, recreational and tourist industry, types of tourism

У наукових дослідженнях туристично-рекреаційний потенціал визначається як потенціал усіх ресурсів, що не тільки задовольняють біологічні (психофізіологічні) і соціальні (духовно-інтелектуальні) потреби людей, але й становлять ресурсний потенціал відповідної